
Suy thoái kinh tế toàn cầu do coronavirus

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Trận dịch Tàu do coronavirus, mới được đặt tên lại là COVID-19, hiện đang trở thành dịch lan tràn khắp toàn cầu, pandemic. Cho đến ngày thứ hai 24 tháng 2, đã có 79930 người mắc bệnh với 2600 người chết trên toàn cầu. Đa số vẫn ở vùng thành phố Vũ Hán, nhưng bệnh dịch đã xuất hiện thêm ở nhiều quốc gia khác.

Xứ mới nhất có bộc phát những trường hợp bệnh dịch do coronavirus này là nước Ý, chỉ qua ngày cuối tuần đã nhảy vọt từ 3 trường hợp bệnh lên 152 người với 3 người chết. Tại Trung Đông, Iran có 43 người lây bệnh với 8 người chết. Do Thái và Lebanon cũng bắt đầu có bệnh dịch này. Trường hợp Do Thái là do một đoàn khách du lịch từ Đại Hàn sang, có người đã mắc bệnh này tại Đại Hàn nhưng vẫn đi du lịch sang Do Thái và truyền bệnh tại đây. Những xứ khác bị truyền nhiễm bệnh dịch phần lớn do những người Tàu từ Vũ Hán đi ra khỏi đây trước khi có lệnh phong tỏa thành phố và đem bệnh dịch này lan tràn cho khắp các quốc gia trên toàn cầu.

Ngoài Trung Hoa, quốc gia hiện đang bị dịch nặng hơn cả là Đại Hàn với 830 trường hợp bị bệnh và 6 người chết. Đa số các người lây bệnh dịch ở thành phố Daegu do một giáo phái loại cuồng tín gọi là Schincheonji, tụ họp nhau tại

một nhà thờ và bị một người tín đồ từ Tàu về truyền bệnh cho mọi người! Hiện nay hơn 9000 người theo giáo phái này ở đây đã bị cô lập. Nhưng bệnh dịch đã lan tràn đi khắp 17 vùng khác của Đại Hàn và nhiều phần sẽ lan khắp nơi. Nhiều quốc gia đã đóng cửa phi trường không cho máy bay Đại Hàn đáp xuống vì sợ lây bệnh dịch!

Hoa Kỳ hiện nay có 36 trường hợp người mắc bệnh coronavirus. Con số này tăng lên vì Hoa Kỳ cho máy bay đưa về Mỹ hơn 300 khách du lịch trên du thuyền cruise ship Diamond Princess, nằm tại hải cảng Yokohama của Nhật. Trong số này có 14 người bị bệnh và được đưa thẳng vào nhà thương. Con số còn lại bị cô lập quarantine hai tuần lễ để xem có phát bệnh hay không.

Những con số thống kê trên là chỉ tính đến ngày viết bài này là thứ hai 24 tháng 2, dĩ nhiên sau đó sẽ còn tăng gấp bội phần! Điều khác nữa là con số do chính quyền Trung Hoa đưa ra không tin được vì tại Vũ Hán và các thành phố khác tại vùng trung tâm điểm là Hubei, số người mắc bệnh và được xác định thử nghiệm chỉ là phần rất nhỏ. Phần lớn những người Tàu mắc bệnh không được thử và không vào con số chính thức. Cũng thế, những người chết rất nhiều ở nhà, thiêu xác không kịp và dĩ nhiên không được đưa vào số tử vong chính thức. Nên con số thật sự những người bị lây và chết phải nhân con số chính thức lên 10 lần hay 20, 30 lần nữa, có lẽ cũng không ngoa!

Hiện nay chính quyền Trung Hoa đưa ra những con số nói là số người mắc bệnh mới và số người chết mỗi ngày, bắt đầu giảm dần. Nhưng dĩ nhiên không ai tin tưởng là chính quyền Tàu nói thật, vì trước giờ chỉ nói láo nói bậy và chỉ đưa ra những con số giảm thiểu này để trấn an dân chúng và gỡ tội là không kiểm soát nổi trận dịch.

Nhiều phần bệnh dịch coronavirus này sẽ còn kéo dài cho đến hết mùa đông và chỉ khi nào nhiệt độ tăng, virus khó lan truyền hơn, mới có hy vọng giảm đi hay chấm dứt. Mặc dù chính quyền Tập Cận Bình đã cho phong tỏa cả vùng Hubei để đỡ lan sang các vùng khác, coi như hy sinh luôn cả thành phố Vũ Hán 11 triệu dân và các thành phố nhỏ hơn lân cận, với tổng số dân bị phong tỏa lên đến 50 triệu người. Con số sau cùng của trận dịch coronavirus có thể sẽ làm cho cả triệu dân Tàu bị chết.

Ngoài chuyện con số tử vong sau cùng sẽ lên đến mức kinh hoàng, ảnh hưởng tai hại do trận dịch trên kinh tế của Trung Hoa và của toàn cầu cũng sẽ không kém phần khủng khiếp. Và tương lai của một cuộc suy thoái kinh tế trầm trọng trên toàn cầu cũng dễ dàng xảy ra, không thua kém gì cuộc Đại Suy Thoái Great Recession của năm 2008.

Hiện nay tại Trung Hoa, mọi hoạt động kinh tế được coi như tê liệt hoàn toàn. Các thành phố lớn đều trở thành các thành phố ma vì không ai đi lại hay mua bán gì. Người dân chỉ dám đi ra ngoài để mua thực phẩm,

---

---

ngay cả chuyện này cũng bị giới hạn. Các công xưởng, nhà máy đều không hoạt động vì không có thợ làm việc. Thợ thuyền về quê ăn Tết lúc trước vẫn chưa trở lại được để làm việc vì các lệnh cấm di chuyển. Như thế các hoạt động sản xuất của Trung Hoa đã đứng lại và trở thành con số zero. Có nghĩa các vật dụng và hàng hóa của Trung Hoa làm để xuất cảng, nay đã hoàn toàn ngưng trệ.

Ngay cả những hàng hóa có sẵn do sản xuất trước khi có trận dịch, nay cũng nằm tù vì không thể xuất cảng được. Hơn 80 quốc gia, gồm các quốc gia mậu dịch quan trọng nhất của Trung Hoa đã có lệnh cấm không cho phi cơ từ Trung Hoa đáp xuống các quốc gia đó. Hơn 20 hãng máy bay quốc tế đã ngưng các chuyến bay đến hay đi từ Vũ Hán và các thành phố lớn khác của Trung Hoa. Ngay cả Cathay Pacific, hãng hàng không đặt trụ sở tại Hồng Kông cũng đã cho ngưng mọi chuyến bay đi hay đến từ nội địa Trung Hoa và giảm thiểu mọi chuyến bay khắp nơi trong vòng hai tháng..

Ảnh hưởng của trận dịch coronavirus như thế nặng nhất trên các hãng hàng không và du lịch. Ước tính sơ khởi cho thấy các hãng hàng không sẽ thất thoát khoảng 29 tỷ Mỹ Kim do trận dịch này. Kỹ nghệ cruise ships là kỹ nghệ 45 tỷ Mỹ Kim coi như tiêu tùng vì chuyện chiếc tàu Diamond Princess đậu tại Yokohama đã gây ra thêm bệnh cho vài trăm người. Dĩ nhiên còn ai dám đi cruise nữa khi dễ bị mắc bệnh dịch!

Kỹ nghệ xe hơi là kỹ nghệ cũng bị ảnh hưởng nặng nề do trận dịch coronavirus. Trong tháng hai này, Chinese Passenger Car Association cho biết số xe bán tại Trung Hoa giảm đi 92%. Có nghĩa không còn dân Tàu nào đi mua xe nữa! Hiện nay Trung Hoa đã trở thành thị trường lớn nhất về xe hơi của toàn cầu. Vì thế khi không còn ai mua xe, các hãng chế tạo xe hơi lỗ nặng! Ngay cả các hãng lớn của Hoa Kỳ như GM, Ford đều kiểm lời là do xe bán tại Trung Hoa. Nên với thị trường Trung Hoa trở thành con số không, các hãng này sẽ đi vào đường lỗ lỗ!

Tệ hại hơn nữa, Trung Hoa chế tạo phần lớn các đồ phụ tùng, các phần cần thiết để ráp xe nên một khi Trung Hoa tê liệt vì các nhà máy đóng cửa và thợ không vào làm được vì bệnh dịch, hệ thống cung cấp các phần tử chế tạo xe bị đứng lại luôn. Có nghĩa một hãng ráp xe của GM chẳng hạn tại Mexico thiếu bố thẳng làm từ Tàu, sẽ phải cho ngưng lại hết chuyện ráp xe! Hãng Jaguar Land Rover cũng dùng đồ cung cấp của Tàu tuyên bố sẽ phải cho ngưng chuyện làm xe tại Anh. Hãng Mercedes - Benz của Đức cũng lâm vào tình trạng tương tự. Các hãng sản xuất xe khác cũng thế. Chuyện sản xuất xe hơi hiện nay đã trở thành toàn cầu với hệ thống cung cấp phụ tùng và các phần tử cho xe phần lớn làm tại Trung Hoa. Nên một khi Trung Hoa tê liệt, kỹ nghệ xe hơi toàn cầu cũng tê liệt theo!

Một kỹ nghệ khác cũng bị ảnh hưởng trầm trọng vì trận dịch

coronavirus là kỹ nghệ điện tử. Trung Hoa được coi như nhà máy chế tạo hầu hết các phần tử của các sản phẩm về điện tử cho toàn cầu. nên khi Trung Hoa tê liệt và các nhà máy này ngưng hoạt động, toàn thể kỹ nghệ điện tử của toàn cầu cũng ngưng lại hết.

Thí dụ như trường hợp của công ty Apple. Các iphone của Apple đều do hãng Foxconn chế tạo. Foxconn tuyên bố đã bị ảnh hưởng nặng nề về sản xuất tại Tàu và nếu có mở cửa lại các nhà máy chế tạo, cũng sẽ phải rất cẩn thận! Foxconn đã phải đưa việc sản xuất sang các quốc gia khác, trong đó có Việt Nam và Mexico. điều này cho thấy hiện nay Việt Nam đang hưởng lợi do trận dịch coronavirus bên Tàu!

Tuy nhiên sản xuất của Foxconn tại các quốc gia khác chỉ là phần nhỏ, không đáng kể so với số lượng sản phẩm điện tử hãng này chế tạo bên Tàu. Nên nếu trận dịch kéo dài, việc cung cấp cho công ty như Apple và các hãng khác sẽ bị ảnh hưởng nặng và gây nhiều thiệt hại cho kỹ nghệ điện tử của toàn cầu.

Không chỉ riêng các kỹ nghệ về chế tạo hay kỹ thuật, các kỹ nghệ về vật dụng tiêu thụ cũng bị ảnh hưởng nặng nề. Công ty Proctor-Gamble của Hoa Kỳ là công ty lớn nhất về sản phẩm tiêu thụ gần đây đã làm bản báo cáo cho biết việc ngưng trệ sản xuất tại Trung Hoa sẽ ảnh hưởng lớn lao cho công ty, làm thiệt hại nhiều. Proctor-Gamble cho biết Trung Hoa là thị trường lớn thứ nhì của công ty, sau Hoa Kỳ. Nhưng khi các cửa

---

---

hàng của Trung Hoa đều đóng cửa hết như hiện nay, các hàng hóa của Proctor-Gamble dĩ nhiên ế chày, không bán cho ai được!

Ngoài ra Proctor-Gamble dùng đến 387 hãng chế tạo của Tàu để làm vật dụng tiêu thụ để sản xuất hàng hóa bán trên toàn cầu.. Nay cả 387 hãng này ngừng hoạt động, không biết đến bao giờ mới làm việc lại. Tất nhiên công ty Proctor-Gamble sẽ bị thiệt hại nặng khi thiếu đồ để bán tại Hoa Kỳ hay các quốc gia khác. Có nghĩa việc thu hoạch lời lỗ trong tam cá nguyệt này sẽ bị ảnh hưởng nặng nề, nhiều phần là lỗ nặng! Cũng thế, công ty Adidas làm giày và đồ thể thao của Đức, cho biết đã mất đi số hàng bán được là 85% kể từ dịp Tết 25 tháng 1 đến nay. Adidas bán rất chạy tại Trung Hoa, bán trên 12000 tiệm của Tàu. Nay các cửa hàng Tàu đóng cửa cả, nên không còn bán giày hay đồ thể thao gì được nữa. Các cửa hàng của Adidas tại Nhật và Đại Hàn cũng ế chày. Lý do là không còn du khách Tàu tại hai xứ này. Dân Tàu đi du lịch các xứ trên chịu khó shopping mua đồ nhiều. Nay hết du khách Tàu, các cửa hàng Nhật và Đại Hàn hay các xứ Á Châu hay ngay cả Âu Châu đều bị ế ẩm vì không có khách du lịch Tàu vào mua! Có nghĩa trận dịch bên Tàu này đã làm mọi thứ cửa hàng, mọi dịch vụ ảnh hưởng nặng nề, làm các nền kinh tế khắp nơi cũng bị chậm lại theo.

Tại Âu Châu, nước Đức bị ảnh hưởng về kinh tế nặng hơn cả do việc Trung Hoa tê liệt hoàn toàn vì trận dịch coronavirus.

Tam cá nguyệt cuối 2019, Đức đã bị mức sản xuất nội địa GDP trở thành số âm. Nay với trận dịch này, Đức không còn bán được các sản phẩm máy móc kỹ thuật cao sang cho Trung Hoa được nữa nên các kỹ nghệ sản xuất của Đức bị yếu kém làm GDP của tam cá nguyệt đầu 2020 sẽ đi vào số âm nữa. Khi hai tam cá nguyệt liền nhau có GDP negative, theo định nghĩa là suy thoái kinh tế. Đức là đầu tàu kinh tế kéo cho cả vùng Âu Châu nên khi Đức suy thoái, cả vùng Âu Châu sẽ suy thoái theo.

Như tại Pháp, hai kỹ nghệ bị nặng là kỹ nghệ xe hơi và kỹ nghệ chế dực phẩm, đều dựa vào hệ thống cung cấp sản phẩm của Tàu, nên đều bị ảnh hưởng nhiều. Tệ hại hơn nữa, hơn 1/3 các đầu tư về sản xuất và kỹ nghệ của Pháp tại Trung Hoa đều nằm cả tại thành phố Vũ Hán, hiện là trung tâm điểm của trận dịch. Nên Pháp bị thiệt hại nặng nề do dịch coronavirus. Bộ trưởng tài chánh Bruno Le Maire của Pháp hô hào Pháp phải độc lập hơn, không dựa vào sản xuất của Trung Hoa quá đáng như hiện nay. Bộ Tài Chánh Pháp cũng ước tính là nền kinh tế Pháp sẽ suy thoái 0.1% do trận dịch Tàu coronavirus này!

Hoa Kỳ tương đối đỡ hơn Âu Châu, vẫn còn phát triển kinh tế nên chưa thấy bị ảnh hưởng nhiều do việc Tàu bị tê liệt hoàn toàn. Nhưng không sớm thì muộn, những ảnh hưởng tai hại về kinh tế do việc Tàu ngưng trệ mọi sản xuất sẽ làm mọi ngành kỹ nghệ của Hoa Kỳ nếm mùi nay mai. Và hiện nay

với thị trường chứng khoán đi xuống, sáng thứ hai 24 tháng 2, chỉ số Dow Jones vừa mở cửa đã rớt xuống 997 điểm hay 3.4%, giá vàng tăng vọt, giá dầu tụt thảm hại, cũng như tiền lời trên Treasury bond 30 năm hiện nay xuống thấp đến mức kỷ lục là 1.88%, chưa bao giờ thấp như vậy. Các điều này có nghĩa các nhà đầu tư đã tính toán là kinh tế của Hoa Kỳ cũng như toàn cầu sẽ đi vào suy thoái kinh tế nặng nề trong tương lai gần.

Dĩ nhiên tất cả sẽ tùy thuộc vào trận dịch COVID-19 này có kéo dài lâu và sẽ lan tràn thêm nữa hay không. Nếu như trận dịch SARS trước kia, chỉ kéo thêm một hai tháng đến khi ầm lên sẽ chấm dứt, mọi người sẽ thờ phào và mọi sự sẽ đâu vào đó. Nhưng nếu tai họa này bành trướng thêm và kéo dài năm này qua năm khác, lúc đó mới thật sự là kinh hoàng và nền kinh tế toàn cầu sẽ đi vào suy thoái nặng nề, không thua gì thời Great Recession 12 năm về trước.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

www.nguyendinhphung.com
